

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/55/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4618201713
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4618201713.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti o maloleté deti: K. E., nar. XX. XX. XXXX a E. E., nar. XX. XX. XXXX, obe bytom u otca, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany, deti matky: B. T., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom Y. M., M. X a otca: W. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom M. XXX, o návrhu otca na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 27. septembra 2018 č. k. 9P/127/2018-133 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie návrh otca maloletých detí zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 62 ods. 2, 3, 4, 5, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine a pri určovaní výšky výživného súd posudzoval, či u účastníkov konania došlo k zmene pomerov, pričom na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že od poslednej úpravy výšky výživného k zmene pomerov, tak na strane maloletých detí, ako aj na strane ich rodičov, došlo. Výživné bolo naposledy upravené rozsudkom Okresného súdu Topoľčany č. k. 11P/250/2015-81 zo dňa 18. 04. 2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 03. 02. 2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 7CoP/35/2016-105 zo dňa 15. 12. 2016. Výživné bolo určené s účinnosťou od 01. 04. 2016 na maloletého K. na sumu 70 eur mesačne a na maloletého E. na sumu 50 eur mesačne. V čase poslednej úpravy výšky výživného bol maloletý E. žiakom 1. triedy ZŠ M., navštevoval školskú družinu a stravoval sa v školskej jedálni. V súčasnosti má maloletý E. 9 rokov, od septembra 2018 je žiakom 4. ročníka Základnej školy E. P. Maloletý K. bol v čase poslednej úpravy výšky výživného žiakom 7. triedy ZŠ E. v P., kde navštevoval športovú triedu a hral hokej. Od septembra 2018 je žiakom 1. ročníka Strednej odbornej školy drevárskej v P.. U oboch detí má otec zvýšené výdavky v súvislosti so školskou dochádzkou. V čase poslednej úpravy výšky výživného bola v tom čase ešte maloletá dcéra účastníkov konania T. zverená do osobnej starostlivosti matky a otcovi bolo určené výživné v sume 65 eur. Od júna 2016 býva dcéra T. u otca, v súčasnosti je už plnoletá a matka má voči nej vyživovaciu povinnosť vo výške 75 eur. Tak v čase predchádzajúcej úpravy výšky výživného, ako aj v súčasnosti má otec príjem zo živnosti. Za zdaňovacie obdobie bezprostredne predchádzajúce poslednému určeniu výšky výživného, t. j. za zdaňovacie obdobie roku 2015 predstavovali jeho príjmy 5.050 eur a výdavky 2.839,42 eura. Za zdaňovacie obdobie roku 2017 predstavovali jeho príjmy 15.990 eur a výdavky 10.147,49 eura. Z uvedeného vyplýva, že u otca od poslednej úpravy výšky výživného došlo k nárastu príjmu. Od apríla 2018 s ním a jeho tromi deťmi býva v spoločnej domácnosti jeho priateľka s plnoletou dcérou, pričom priemerná čistá mesačná mzda partnerky otca predstavuje sumu

476,04 eura. Otcovi je na maloleté deti vyplácané náhradné výživné, ktoré musí po úhradách zo strany súdneho exekútora následne vrátiť. Aktuálne je exekučné konanie voči matke vedené len v časti bežného výživného. Matka maloletých detí v čase predchádzajúcej úpravy výšky výživného bola zamestnankyňou COOP Jednota Topoľčany, spotrebné družstvo, kde mala počas zaučenia dohodnutú mzdu 456 eur. Matka maloletých detí je práceneschopná od 19. 06. 2018, kedy bola hospitalizovaná pre závratový stav, zvracanie a výrazný tinnitus vpravo. Po vykonaných vyšetreniach bol vyslovený predpoklad ataku M. Méniér, t. j. podozrenie na Meniereovu chorobu a akútny periférny vestibulárny syndróm s odporúčaním na ďalšie vyšetrenia. Matka odvtedy absolvovala viaceré lekárske vyšetrenia, pričom dôvodnosť práceneschopnosti, chronický priebeh ochorenia a potrebu ďalších vyšetrení potvrdil MUDr. Bognár v správe zo dňa 27. 09. 2018. Otec maloletých detí zvýšenie výživného odôvodňoval aj tým, že matke titulom vyporiadania podielového spoluvlastníctva doposiaľ vyplatil 19.237,76 eura a celkovo má vyplatiť v zmysle rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 9C/9/2017-181 zo dňa 11. 01. 2018 sumu 24.977,41 eura. Odhliadnuc od toho, že značná časť peňazí vyplatených otcom bola použitá priamo na vyplatenie exekúcií, súd v tejto súvislosti poznamenáva, že súd pri určení sumy predstavujúcej náhradu za spoluvlastnícky podiel pri zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva vychádza z príslušného podielu z tzv. všeobecnej ceny vecí, podľa ktorej možno zistiť a v peniazoch vyjadriť protihodnotu prípadného obstarania obdobnej veci (viď bod 14. odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Topoľčany č. k. 9C/9/2017-181 zo dňa 11. 01. 2018). Z výpisu z listu vlastníctva č. XXX pre okres P., Obec M., katastrálne územie M. zo dňa 31. 03. 2017 súd zistil, že rodičia maloletých detí boli podielovými spoluvlastníkmi (obaja v podiele 1) príslušných nehnuteľností už v čase poslednej úpravy výšky výživného, keď matka nadobudla svoj spoluvlastnícky podiel v roku 1998 a otec v roku 2009. Súdom určená suma predstavujúca náhradu za spoluvlastnícky podiel matky predstavuje len peňažný ekvivalent majetkovej hodnoty, ktorá jej do právoplatného vyporiadania podielového spoluvlastníctva prináležala. Z uvedeného je zrejmé, že k zmene majetkových pomerov na strane matky v tomto smere nemohlo dôjsť, a preto súd na sumu vyplatenú otcom detí z titulu vyporiadania podielového spoluvlastníctva prihliadať nemohol. Pre posúdenie dôvodnosti návrhu na zvýšenie výživného bolo potom smerodajné len to, že matka oproti predchádzajúcej úpravy výšky výživného v súčasnosti nedosahuje príjem zo zamestnania. U matky tak došlo k zmene pomerov v tom smere, že z dôvodu práceneschopnosti sú jej jediným aktuálnym príjmom nemocenské dávky vo výške 125,50 eura mesačne. Súd preto na základe vyššie uvedených skutočností návrh otca na zvýšenie výživného ako t. č. nedôvodný zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie napadol včas podaným odvolaním otec, odôvodniac ho tým, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd nekriticky akceptoval tvrdenie matky uvedené v bode 19. a 21. rozsudku. Na ujmu ich detí nemôže ísť fakt, že súčasný manžel matky je natoľko neschopný, že nevie zarobiť viac ako 300 eur, čo je menej ako minimálna mzda. On aj matka to robia zrejme úmyselne, aby matka nemusela platiť výživné na svoje deti. Manžel tak mal lepšiu ekonomickú situáciu ako nezamestnaný, ako keď začal pracovať. Prečo má ísť tento fakt na úkor výživného na ich maloleté deti, súd nevysvetlil. Z odôvodnenia rozsudku jasne vyplýva, že matka nikdy nemala záujem sa seriózne zamestnať. Ak nastúpila do zamestnania, tak len preto, aby vytvorila situáciu, ktorá je prekážala pracovať a aby mohla pre svoje potreby poberať nemocenské dávky, z ktorých nemusela platiť výživné, ako by platiť mala. Matka dostala vyplatené nemocenské dávky viac ako 1.900 eur. Ak by bol súd dôslednejší, dospel by k záveru, že ukončenie pracovných pomerov matky v skúšobnej dobe bolo hlavne pre zlú pracovnú morálku matky, existenciu manka a neochotu chodiť na čas do roboty. Preto mala v krátkom čase toľko zamestnávateľov. Kolízny opatrovník sa priklonil k jej návrhu a žiadal zvýšenie výživného. Ani tento názor súd neakceptoval. Pokiaľ sa súdu ním navrhnuté výživné zdalo veľa, mal výživné zvýšiť aspoň o primeranú sumu. Rozhodnutie súdu nekorešponduje s trendmi vývoja maloletých detí v dôsledku ich veku, nárastu ich potrieb, ako aj všeobecnému pohybu cenových hladín v tejto spoločnosti. Všetky nákladové položky majú stúpajúcu tendenciu, akurát potreby na výživu ich detí majú tendenciu stagnovať, či dokonca v reálnom vyjadrení klesať. Súd nesprávne medzi rodičmi vyhodnotil skutočnosť, že medzi rodičmi došlo k majetkovoprávnemu vyporiadaniu spoločného rodinného domu, ktorý tvoril podielové spoluvlastníctvo. Matka dostala z rodinného domu výplatu okolo 20.000 eur a stále to nezlepšilo jej ekonomickú situáciu. Vzhľadom k uvedeným dôvodom navrhol, aby odvolací súd výživné primerane zvýšil na sumu, ktorú bude považovať za spravodlivú.

3. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že s rozsudkom prvej inštancie súhlasí, sudca sa držal predložených dôkazov, a nie vymyslených bludov, ktoré si otec vymýšľa. Jej momentálny zdravotný stav jej nedovoľuje pracovať a vyžaduje dlhodobú PN, a tak jej príjem je 120 eur zo Sociálnej poisťovne. Je si vedomá toho, že potreby detí sa zvyšujú, a keby mala príjem postačujúci na to, aby mohla deťom poslať viac peňazí, urobila by to. Tvrdenie otca, že sa jej nechce pracovať, a preto mala veľa zamestnávateľov sa nezakladá na pravde. Otec jej podryva autoritu pred deťmi, čoho dôsledkom je aj to, že so synmi nie je v kontakte. To, že mala 4 zamestnávateľov, súvisí s jej zdravotným stavom. Otec tiež neustále útočí na jej manžela. Jej manžel má momentálne príjem asi 350 eur, ale kvôli tomu, že jazdí na staršej dodávke a tá sa dosť kazí a aj zásielok je menej. Keďže má vyživovaciu povinnosť voči svojej dcére, nie je možné, aby prispieval aj na vyživovaciu povinnosť voči jej deťom. To, že ju otec vyplatil, nemožno považovať za jej trvalý príjem, ale iba ako peňažný ekvivalent majetkovej hodnoty, ktorá jej prináležala. Otec jej doposiaľ nevyplatil celú sumu. Skutočný príjem otca je iný ako uvádza, pretože by nemohol chodiť na dovolenky k moru každý rok a prerábať celý dom.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku, ďalej CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 Civilného mimosporového poriadku, ďalej CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

5. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Predmetom konania je návrh otca na zvýšenie vyživovacej povinnosti matky, podaný na súde dňa 27. 06. 2018. Podaným návrhom otec žiadal, aby súd zvýšil vyživovaciu povinnosť matky na maloletého Dávida, nar. 22. 02. 2003 zo sumy 70 eur mesačne na sumu 140 eur a na maloletého Šimona, nar. 30. 01. 2009 zo sumy 50 eur na sumu 100 eur mesačne, počnúc od 01. 09. 2018.

9. K zmene dohôd a súdnych rozhodnutí o výživnom môže dôjsť len na základe zmeny pomerov. Táto sa zisťuje porovnávaním okolností dôležitých pre určenie výživného tak v čase skoršieho, ako aj nového rozhodnutia súdu. Predpokladom zmeny právoplatného rozhodnutia o výživnom je však závažnejšia zmena pomerov, ktorou sa rozumie len zmena tých okolností na strane, či už oprávneného alebo povinného, ktoré boli podkladom predchádzajúceho rozhodnutia o výživnom. Súd pri rozhodovaní o zmene výživného musí nielen celkovo zhodnotiť zmeny v pomeroch účastníkov, ale tiež prihliadnuť aj na vývoj životných nákladov za obdobie, ktoré uplynulo od vydania posledného rozhodnutia o výživnom. Rovnako tak musí vychádzať zo všeobecného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého sa pri rozhodovaní o výživnom prihliada na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Odôvodnené potreby dieťaťa závisia predovšetkým od jeho veku, zdravotného stavu, fyzickej a duševnej vyspelosti, obsahu a spôsobu jeho prípravy na budúce povolanie, od hodnoty jeho majetku, prípadne od výšky vlastných príjmov dieťaťa a sú bezprostredne ovplyvňované schopnosťami, možnosťami, ako i majetkovými pomermi rodičov. Ak sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. V opačnom prípade odôvodnenými sú aj ďalšie potreby dieťaťa, vrátane tvorby úspor, ktoré síce nie sú nevyhnutné, ale so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu prospešné pre všestranný vývoj dieťaťa. Výživné pre dieťa teda slúži nielen na uspokojovanie všetkých jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv a pod.), ale aj ďalších potrieb dôležitých pre výchovu a vývoj dieťaťa (vzdelanie, príprava na povolanie, kultúrne, športové potreby, relaxačné potreby, tvorba úspor a pod.). Pre určenie výšky výživného pre dieťa sú rozhodujúce reálne zárobkové možnosti, schopnosti a majetkové pomery každého z rodičov, ktoré sú dané nielen ich subjektívnymi vlastnosťami, ale aj okolnosťami objektívneho charakteru. Naviac, súd prihliadne i na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

10. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým súd návrh otca na zvýšenie výživného zamietol, je vecne správne, keď súd prvej inštancie správne a dostatočným spôsobom zistil skutkový stav veci, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, preto ho odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil. Súd prvej inštancie sa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia vysporiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcimi vplyv na posúdenie návrhu otca na zvýšenie vyživovacej povinnosti matky voči maloletému K. a E.. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva, že manžel matky maloletých detí nemá voči maloletému K. a E. vyživovaciu povinnosť, vyživovaciu povinnosť má len voči matke maloletých detí ako voči svojej manželke, preto je poukazovanie na schopnosti manžela matky a na jeho príjem vo vzťahu k maloletým deťom bezpredmetné. Keďže pre rozhodnutie súdu je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozhodnutia, súd prvej inštancie správne vychádzal z toho, že t. č. je matka práceneschopná a poberá len nemocenské dávky a správne potom z tejto sumy vychádzal. Rovnako správne sa súd prvej inštancie vypořiadal aj s tým, že vyplatenie sumy matke titulom vypořiadania podielového spoluvlastníctva je len peňažný ekvivalent jej skoršieho podielového spoluvlastníctva, preto z tohto dôvodu k zmene majetkových pomerov na strane matky nedošlo. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

11. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).